

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

05. 10. 2017

Nr. 40-1-05/1644

Rīgā

Uz 26.08.2017. Nr. b/n

Biedrība "EAPN-Latvia"

Par priekšlikumiem situācijas uzlabošanai
personām ar invaliditāti

Labklājības ministrija ir saņēmusi biedrības "EAPN-Latvia" š.g. 26.augusta vēstuli un pateicas par viedokli un priekšlikumiem saistībā ar nepieciešamajiem uzlabojumiem personu ar invaliditāti tiesību un interešu aizsardzības jomā. Labklājības ministrija sniedz savstarpēji ar Veselības ministriju saskaņotas atbildes uz biedrības "EAPN-Latvia" ierosinājumiem.

1. *"Kritiski izvērtēt Labklājības ministrijas un Veselības ministrijas atbildīgo iestāžu amatpersonu pilnvaras un lomu, kas saistīta ar invalīdu tiesību un interešu aizsardzības programmu ieviešanu"*.

Saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem¹ valsts tiešās pārvaldes iestādēs ik gadu tiek veikta nodarbināto (ierēdņu, darbinieku, amatpersonu) darba izpildes novērtēšana, pamatojoties uz konkrētiem darba izpildes rezultāta un ieguldījuma kritērijiem. Tomēr izteiktais ierosinājums tiks ņemts vērā turpmākajā darbā.

2. *"Veikt pasākumus rehabilitācijas programmu uzlabošanai un pilnveidošanai, kā arī pieejamības pilnveidošanai atbilstošos termiņos attiecībā uz cilvēkiem ar invaliditāti"*.

Veselības ministrija informē, ka ir uzsākusi sadarbību ar medicīniskās rehabilitācijas nozares pārstāvjiem un ekspertiem, lai izvērtētu veicamos pasākumus medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanas uzlabošanai. Pašreiz Veselības ministrijas un medicīniskās rehabilitācijas nozares pārstāvji diskutē par veicamajiem grozījumiem normatīvajos aktos, kas skar medicīniskās rehabilitācijas jomu veselības aprūpes pakalpojuma pieejamības un organizēšanas kontekstā.

¹ Ministru kabineta 2012.gada 10.jūlija noteikumi Nr.494 "Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu".

Papildus diskusijām par medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamības uzlabošanu, Veselības ministrijas sadarbībā ar Nacionālo veselības dienestu, ievērojot esošās veselības aprūpei atvēlētā budžeta līdzekļu iespējas, izvērtē iespējamību palielināt medicīniskās rehabilitācijas, kā arī citiem veselības aprūpes pakalpojumiem novirzāmo finanšu līdzekļu apmēru. Vienlaikus informējam, ka atbilstoši Veselības ministrijas izstrādātajam konceptuālajam ziņojumam "Par veselības aprūpes sistēmas reformu" (pieejams Veselības ministrijas tīmekļa vietnē www.vm.gov.lv sadaļā "Ziņojums par veselības aprūpes sistēmas reformu") medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai laika periodā no 2018.gada līdz 2023.gadam izstrādāts plāns ambulatoro un stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai, kas iekļauj plānoto novirzāmo finansējuma apmēru medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumiem. Ar iepriekš minēto informāciju iespējams iepazīties konceptuālajā ziņojumā (skat. konceptuālā ziņojuma 56.lpp.).

Labklājības ministrija informē, ka, lai padarītu pieejamāku no valsts budžeta finansēto tehnisko palīglīdzekļu pakalpojumu (turpmāk - TPL) iedzīvotājiem, Labklājības ministrija plāno veikt nozīmīgas izmaiņas TPL nodrošināšanas sistēmā. Minētās izmaiņas paredz:

- ✓ izstrādāt jaunu TPL organizācijas modeli, kas paredz TPL iegādi pie ražotājiem vai piegādātājiem tiešas patērētāju izvēles sistēmas ietvaros;
- ✓ stiprināt TPL pakalpojuma sniegšanas administratīvo kapacitāti;
- ✓ veicināt TPL pieejamību un aktualizēt sarakstu, paredzot TPL grupu un pozīciju pārskatīšanu un papildināšanu ar jauniem TPL veidiem, TPL dalīšanu atbilstoši pieprasītāju funkcionālās aktivitātes līmeņiem un TPL izmantošanas mērķiem u.c.;
- ✓ TPL saņēmēju aktīvāku iesaisti darba tirgū un iekļaujošajā izglītībā.

Saistībā ar lielo pieprasījumu pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem un nepārtraukto rindas pieaugumu Sociālās integrācijas valsts aģentūrā (turpmāk - SIVA), Labklājības ministrija ir uzdevusi SIVA līdz 2017. gada beigām izstrādāt SIVA darbības stratēģiju 2018.–2020. gadam, tai skaitā norādot risinājumus, lai mazinātu rindas pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojuma. Svarīgi pieminēt, ka sociālās rehabilitācijas pakalpojumu savlaicīgai nodrošināšanai un rindu mazināšanai 2017. gadā un turpmāk ik gadu SIVA piešķirts papildu finansējums 754 792 euro apmērā, lai nodrošinātu sociālās rehabilitācijas pakalpojumus par valsts budžeta līdzekļiem ievērojami lielākam personu skaitam. Plānots, ka minētās summas ietvaros pakalpojums tiks sniegts vidēji par 1140 personām 2017. gadā vairāk nekā 2016. gadā.

3. *"Aktivizēt sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, kuru darbībā ir iekļautas invalīdu tiesību un interešu aizsardzības programmas, un stimulēt finanšu piesaistes projektus nevalstiskajam sektoram saistībā ar minēto jomu".*

Labklājības ministrija augsti novērtē **sadarbību ar nevalstiskām organizācijām**, kuras aktīvi iesaistās rīcībpolitikas izstrādē, lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī informācijas apmaiņā starp valsts pārvaldi un nevalstiskajām organizācijām.

Labklājības ministrijā ir izveidota Invaliditātes lietu nacionālā padome (turpmāk - ILNP), kuras funkcijas ir veicināt sadarbību starp institūcijām, iesaistīt sabiedriskās organizācijas politikas izvērtēšanā un priekšlikumu sniegšanā, kas saistīti ar personu ar invaliditāti integrācijas veicināšanu un veicināt personu ar invaliditāti integrācijas jautājumu iekļaušanu citu ministriju darba plānos. ILNP sastāvā darbojas personu ar dažādiem funkcionēšanas ierobežojumiem pārstāvošās organizācijas. Vienlaikus ikviens interesents ir aicināts veidot sadarbību ar ILNP sastāvā esošajām organizācijām, lai vienotos par personu ar invaliditāti pārstāvošo organizāciju kopēja viedokļa paušanu. Aktualitātes par personu ar invaliditāti jautājumiem tiek izsūtītas uz ILNP sastāvā esošo organizāciju elektroniskā pasta adresēm. ILNP sēdes ir atklātas, tajās var piedalīties un paust savu viedokli ikviens interesents. Biedrības "EAPN-Latvia" pārstāvji šo iespēju ir vairākkārt izmantojuši.

Attiecībā uz **finanšu piesaistes projektiem nevalstiskajam sektoram** Labklājības ministrija informē, ka nevalstiskās organizācijas kā pakalpojumu sniedzēji var pieteikties vairākos ar nodarbinātības un sociālās iekļaušanas veicināšanu saistītos projektos. Lai kvalificētos pakalpojuma sniedzēja statusam, nepieciešams izpildīt attiecīgās prasības un kritērijus, kas Labklājības ministrijas pārziņā esošo specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM) ietvaros izvirzīti pakalpojuma sniedzēju kvalifikācijai atbilstoši publiskā iepirkuma vai pakalpojuma sniedzēju atlases procedūrai. Ņemot vērā minēto, biedrībām un nodibinājumiem ir iespēja iesaistīties pasākumu īstenošanā pakalpojuma sniedzēja statusā (t.sk. kā darba devējiem) šādos ES fondu finansētos projektos, kas vērsti uz nodarbinātības veicināšanu un sociālo iekļaušanu:

- *7.1.1. SAM projektā "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam"*, kura mērķis veicināt bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspēju darba tirgū. Projekta ietvaros kā viena no atbalstāmajām darbībām tiek īstenota "apmācība pie darba devēja", kuras ietvaros uz sešiem mēnešiem, apmācības laikā nodibinot darba tiesiskās attiecības ar apmācībā iesaistīto bezdarbnieku, organizē darba devējam – komersantam (izņemot ārstniecības iestādi, kā arī izglītības iestādi, kuras pamatuzdevums ir izglītības programmu īstenošana), pašnodarbinātai personai, biedrībai vai nodibinājumam (izņemot politisko partiju) – vajadzīgā darbinieka praktisku sagatavošanu, ja darba devējs apņemas turpināt nodarbināt attiecīgo darbinieku šajā darbā vismaz sešus mēnešus pēc praktiskās apmācības pabeigšanas;

- *7.2.1.1. SAM projektā "Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai"*, kura mērķis ir sekmēt jauniešu pāreju uz nodarbinātību, jo īpaši, īstenojot darba tirgus prasībām atbilstošu prasmju un iemaņu paaugstināšanas pasākumus un praktiskas pieredzes iegūšanu darbavietā. Projekta ietvaros tiek īstenotas šādas atbalstāmās darbības,